

Viðmerking

Hvør stýrir býráðnum

Býráðsformaðurin skrivur, at hann sambært ráðgeving ábyrgdaði nevndarlimin í TKST. Tá spyr man seg sjálvan, »Er ráðgevin tann sum stýrir býráðnum?« spyr Eyðólv Dimon m.a. í aftursvari til Leiv Hansen

Leivur Hansen ger í Sosialinum 8. jan. viðmerkingar til atfinningar mínar, um ósømliga atburð hansara mótvægis TKST undir verkfallinum, ið felagið noyddist at lýsa. Tá býráðið breyt nýggja sáttmálan, ið býráðsformaðurin hevði gjørt við løntakarafelagið.

I viðmerkingum sínum skrivar Leivur Hansen í fyrsta teigi:

»Trupulleikin var góðkennismyndugleikin Føroya Landsstýri, sum samb. Kommunulógini §47 skal góðkenna m.a. lønarviðurskipti.«

Átti at vita hvat stendur í kommunulógini

Nei, Leivur, trupulleikin var, at tú gjørdi ein sáttmála

uttan at tryggja tær, at góðkenningsmyndugleikin, var samdur við tær. Leivur fær tað at ljóða, sum um tað at Landsstýrið hevur góðkenningsmyndugleika í lønarviðurskiptum er nakað nýtt. Men tað er púra burtur við, og Kommunulógina áttu tú við tær ráðgeving at havt kunnað tykkum um, men sum skrivað, so hevði Leivur ikki sít bakland í lagi, og tað er trupulleikin, og verkfallið hevði als einki við Føroya Landsstýri at gera.

Ósømligt

Men tað, sum fekk meg at fara í bløðini, var ósømligi atburðurin hjá einum fólkalvaldum býráðsmanni, tá hann legði eftir nevndarliminum og vildi persón-

liga ábyrgda teir fyri verkfallið. Býráðsformaðurin skrivur at

»...samb. ráðgeving, samtykti býráðið - um so var, at verkfallið ikki var niðurlagt - at gera persónliga ábyrgd galdandi yvirfyri nevndarliminum...«

Skulkar seg undan ábyrgd

Nei, nú skulkar tú teg undan uppskoti títum at ábyrgda nevndarlimin. Ráðgevingin skal ráðgeva politikarum og ikki taka avgerðir, með sambært tí tú skrivar, so fari eg at trúgva tí, sum oftari og oftari er at hoyra, at í Tórshavnar býráð er trupult at skilja ímillum um tað er politikarinn ella ráðgevin, ið bestemmar.

Freisting ella manipulation

I míni verð snýr málið seg um moral og ikki um ráðgeving. Uppskot tít var als ikki borðbart í einum fólkaræðisligum landi. Sjálvandi skulu vit øll handla undir ábyrgd, og tá eitt fakfelag lýsir verkfall fyri limir sínar, so hevur felagið ábyrgdina. Hetta virða øll demokratisk hugandi fólk uttan at leggja eftir persóninum, ið eru nevndarlimir í fakfeløgum. Slíkt er als ikki borðbart í býráðnum, og enn minni áttu umboð fyri fólkaræðið, hvørki at lata seg freista ella at verða »manipulerað« at samtykkja tað og enn minni at leggja uppskotið fram.

Samgongan, sum skuldi lurta eftir borgarum, samskiptir einans gjøgnum Føroya rætt, skrivur Eyðólv Dimon

Kom við eini umbering

Eg meini framvegis, at tú Leivur Hansen, býráðsformaður, skyldar nevnd og liminum í TKST eina umbering, og at ábyrgda tey røttu, og í sambandi kundi verði hugt eftir, hvussu nógv sakamálið býráðið hevur tapt seinna árin.

Tú segði, tá nýggja sam-

gongan var skipað, at høvudsmunurin á hesi samgonguni og teirri undanfarna var, at henda fór at lurta eftir borgarum, men tað tykist mær, sum alt samskipti við borgaran gongur gjøgnum Føroya rætt.

Eyðólv Dimon

Vinnuvitjan liður í oljufyrirreiking hjá føroyskum virkjum

Føroya Arbeidsgevarafelag skipar í februar fyri einari forvitnisligari vinnuvitjan í norska oljuhvøvuðsstaðnum Stavanger. Her fáa føroysk virkir høvi til at mæta norskum virkjum, sum arbeida á sama øki, og sum dag eru veitarar hjá oljuvinnuni. Endamálið er bæði at skapa kontakt og møgulegt samstarv millum virkir við sama arbeidsøki, og at tey føroysku virkini kunnu læra av royndum um hjá teimum, sum hava verið veitarar innan oljuvinnuna í rúma tíð.

Samstarv millum føroysk og norsk vinnufeløg

Í august var Jan Mortensen, stjóri í Vinnuhúsinum, á vitjan í Stavanger og kunnaði seg um norsku oljuvinnuna. Samband var eisini fingið í lag við norska arbeidsgevarafelagið, branchufelagið hjá oljuvinnuni og vinnulivs-ráðið í býnum. Roynt var m.a. at fáa í lag eitt samstarv við norska vinnulívið, ið kann menja føroyska vinnu í oljuhvøpi, og har kom henda vitjan upp á tal.

Í desember vitjaði vinnulivs-ráðið í Stavanger higjar, og endalig avtala varð gjørd um eina vinnuvitjan, har tað einstaka føroyska virkið

kemur út til eitt norskt virki, ið arbeidir innan sama øki, og hevur møguleika fyri at brúka ein dag saman við teimum.

Í lýsing í blaðnum í dag bjóðar Føroya Arbeidsgevarafelag virkjum við á hesa forvitnisligu ferð. Um áhugin er nóg stórvir verður flogið beinleiðis til og frá Stavanger.

Nærri veruleikanum

Fleiri tiltøk hava verið seinasta árið, har vinnan hevur havt høvi til at fáa vitan um oljuvinnuna. Tveir væleydnaðar ráðstevnur vóru hildnar í Norðurlandahúsinum og fleiri føroysk virki lutóku á oljumeessuni í Aberdeen. Hesi tiltøk hava givið vitan og gjørt oljuvinnuna meira itøkiligari fyri okkum.

Samskipti okkara við vinnuna visir tó, at nógv virkir standa eftir við nógvum ósvaraðum spurningum: Hvussu koma vit í gongd? Hvat skal til viðv. góðskustýring?

Lættasti máti at svara hesum og mongum øðrum spurningum er at siggia hvat onnur virkir hava gjørt, ið eru innan somu vinnugrein sum einsjálvar. Og júst hetta er endamálið við vitjanini í Stavanger.

Nyrup og kaos

Fyri 4 árum síðan skrivaði eg í 14. September, at ein ráðagerð um at fyrirreika neyðtøkuna av Atla Dam og Jógvan Sundstein var farin fram í forsætismálaráðnum.

Skrivað varð, at henda ráðagerð fór fram í góðar fyra vikur fyri 6. oktober 1992, og SvF hevur um dagarnar á fyrimyndaiga objektivan hátt kunnað okkum um hesa og aðrar loypandi niðingsgerðir móti okkum føroyingum seinastu árin.

Undirgravingina av føroyska samfelagnum fór forsætis- og Føroyamálaráðharrin Poul Schluter undir og Hin Føroyski Fólkallokkurin reypar sær framvegis av, at við at leggja seg út í danskan politikk var tað hann, ið helt hesum illgerðarmanni til ródurs í samfull 10 ár.

Sambandsmaðurin, sum er formaður í tingbólki fólkalloksins, segði um dagarnar í fimmaranum, at Poul Schluter var rætti maðurin, tí hann hevði givið føroyingum teirra egnu undirgrund.

So avlagaður kann ein fyrrverandi sjálvstýrismaður gerast, at hann ikki ansar, at hann tyggir sítt egna, og tað stolið.

Tá ið føroyingar - tað eru heimastýrisflokknir - samman við fólkallokinum - leggja seg út í danskan politikk, er tað ein sjálv-

fyrgja, at danir gera tað sama mótvægis Føroyum og føroyingum.

Sjónleikurin hjá fólkallokinum um at krógva seg fyri Nyrup er tí ikki annar enn tann sami sum hjá Pilatusi á sinni. Hann vaskar hendur.

Nyrup og javnaðarmenn hava sjálvandi traðkað sum fyri var slóðað av Schluter og fólkalloksmonnum.

Nyrup kom til landið við tí greiða lyfti, at hann ikki fór at tosa um bankamálið, sum hann í fyra ár hevur dult sum mansmorð fyri føroyingum. Og hann fór avstaðaftur við líka so greiðum lyfti frá lögmanni um, at hesin heldur ikki fór at tosa um bankamálið - fyrr enn hann hevði tosað við Nyrup fyrst.

Trúgvári húskall hava danir ongantíð fyrr átt í Føroyum.

Hesin sterkasti lögmaður nakrantíð hevur magadrigið sjálvstýrisviljan úr fólkallokinum. Hann hevur noktað teimum so mikið sum at taka orðið sjálvstýri upp á tungu.

Og teir aktu.

Alt hitt flákríð í føroyskum politikki, t.d. KrF, sum eisini krógvaði seg, virkar bæði sum belti og seðli hjá lögmanni afturfyri onkran hissini nevndarsess. Teir eru livandi prógv um, at føroyskur politikkur í alt ov stóran mun saknar funda-

mentalar fortreytir fyri at verða tikið í álvar.

Skeivt er, bara at geva dønnum skyldina fyri kreppuna - minst líka so skeivt, sum bara at geva føroyingum hana. Skyldina hevur hetta fløkta heimastýris-tjóðrið, sum - nú tað sansar at - visir sína veruligu styrki. Sjálvandi verja danskir politikkarar donsk áhugamáli framum føroysk, annars verða teir jú ikki valdir aftur.

Sjálvandi kunnu teir, so sum Vagn Wählin, docentur, visir á, avtaka heima-stýrislógina, leggja teir í tað. Hon er ikki annað enn ein fólkatingslóg og ein stór fløkja, sum als ikki er lýst í Føroyum.

Eisini hava teir yvirvalds-rættin yvir undirgrundini. Hann er tryggjaður teimum í grundlógini, og eingin heimild er sambært henni, hvørki hjá stjórn ella fólkatíngi, at avhenda danskan yvirvaldsrætt til partar av ríkinum ella til onnur lond. Hetta kann einans gerast við einari grundlógarbroyting.

Nyrup og kaos valdar í ríki og landi, og Føroyar vórðu er um at gleppa okkum av hondum. Tað er tí pískandi neyðugt hjá føroyingum beinanvegin at taka avgerð um at verða politiskt frælsir, og síðani skipa seg í eitt frælst búskaparlígt lýðveldi eftir millumtjóða avtalum.

Nyrup segði, at um ein breiður meiriluti í Føroyum var fyri frælsi, so vildu danir ikki leggja føroyingum forðingar í vegin fyri.

Hvat rakar tað teir, hvussu breiður ella smalur ein føroyskur meiriluti er?

Skulu vit hava 1946 um aftur, tá demokratið varð tveitt afturum hurðabak av dønnum og heimastýrisflokkinum?

Altjóða rættur sigur púra greitt, at danir hava bundið seg til at hjálpa ófrælsu londum at vinna frælsi. Eftirlitið við, at ST sáttmálin verður hildin, hevur ST, og danir bíða í veruleikanum eftir okkum føroyingum.

Tað gerst tí neyðugt - eisini hjá javnaðarflokkinum - at statsleysi floksformaðurin sleppur sær av við statsmanslótarnar. Vit koma ikki víðari við at mæna um eina sjálvstýrislóg, sum er sum ein piða kráka.

Hon er nú við regluligum millumbili í átta tíggju ár sett á borðið, men tann skrokurin fer ikki at geva okkum føroyingum mettuna, hvørki, so ella so.

Heimastýrislógin var eitt serføroyskt/danskt fyrbrigdi og hon kollsigldi. Einku er, sum týður uppá, at tað loysir seg at fara undir enn eitt serføroyskt/danskt fyrbrigdi, kallað sjálvstýrislóg.

Hergeir Nielsen